

Правоведение. – 2001. – № 4. – С. 14 – 22.

5. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підруч. / О. Ф. Скакун ; пер. з рос. – Х. : Консум, 2006. – 656 с.

6. Тихомиров А. Д. Юридическая компаративистика: философские, теоретические и методологические проблемы : [монография] / А. Д. Тихомиров. – К. : Знання, 2005. – 334 с.

7. Бобровник С. В. Компроміс і конфлікт у праві: антрополого-комунікативний підхід до аналізу : [монографія] / С. В. Бобровник. – К. : Юридична думка, 2011. – 384 с.

8. Тарасов Н. Н. Методологические проблемы юридической науки : [монография] / Н. Н. Тарасов. – Екатеринбург : Изд-во Гуманитар. ун-та, 2001. – 265 с.

9. Скакун О. Методологічний підхід і метод у порівняльному правознавстві: їхнє співвідношення / О. Скакун // Про українське право : Часопис кафедри теорії та історії держави і права Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка / За ред. проф. І. Безклубого. – К. : Грамота, 2009. – Чис. IV. – С. 210 – 219.

10. Кельман М. С. Методологія сучасного правознавства: становлення та основні напрями розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави та права; історія політичних і правових учень» / М. С. Кельман. – К., 2013. – 35 с.

11. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) : навч. посіб. / С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 495 с.

12. Копейчиков В. В. Права человека: мифы и реальность : [науч.-популяр. изд.] / В. В. Копейчиков. – К. : Вища школа, 1987. – 88 с.

13. Гавронська Т. В. Правове забезпечення прав і свобод людини в правових системах світу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави та права; історія політичних і правових учень» / Т. В. Гавронська. – К., 2015. – 20 с.

14. Пустовіт Ж. М. Основні соціальні права та свободи людини і громадянина в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право» / Ж. М. Пустовіт. – К., 2001. – 16 с.

15. Єфремова О. П. Конкурсний відбір у системі державної служби України (теоретико-прикладний аналіз) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави та права; історія політичних і правових учень» / О. П. Єфремова. – К., 2015. – 20 с.

16. Айріян К. Б. Конституційна скарга як форма звернення до органу конституційної юрисдикції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право» / К. Б. Айріян. – К., 2015. – 21 с.

17. Мельник В. О. Політична культура як чинник формування громадянського суспільства в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук : спец. 23.00.03 «Політична культура та ідеологія» / О. В. Мельник. – К., 2008. – 20 с.

Слухач магістратури ННІ№1 НАВС

Блах Орест Геннадійович

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА БОЛГАРІЇ

Інтеграційні процеси в різних сферах суспільних відносин актуалізують пошук державою ефективних типів, способів, методів правового регулювання та охорони соціально бажаних правових відносин. Сьогодні яскравим прикладом посилення євроінтеграційної державної політики є підписання «Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», від 27 червня 2014 р., ратифікованої Законом України «Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 16 вересня 2014 року № 1678-VII. Хоча факт підписання Угоди й не передбачає стовідсоткового членства України в ЄС, однак вона сприятиме поглибленню відносин між двома сторонами, посилить політичну та економічну інтеграцію нашої держави з ЄС на взаємовигідних умовах.

Визначені у цій Угоді цілі політичного діалогу вказують на необхідність подальших кроків уряду України, насамперед, у напрямку поглиблення політичної асоціації, сприяння міжнародній стабільності та безпеці, посилення співробітництва з питань міжнародної безпеки та антикризового управління, досягнення миру й стабільності на Європейському континенті, зміцнення поваги до верховенства права, демократичних принципів, прав людини та основоположних свобод, консолідації внутрішніх політичних реформ, адаптації українського законодавства до *acquis* ЄС [3].

Отже, законодавчо закріплений євроінтеграційний курс України, визначає необхідність здійснення аналізу досвіду країн, що вже набули членства у ЄС. Однією з таких країн є Болгарія, що окрім успішної інтеграції, є ще й найближчим східноєвропейським сусідом України.

Курс на євроінтеграцію Болгарія визначила у 1990 р. Така політика держави активно реалізовувалась шляхом прийняття офіційних документів, укладення багатосторонніх та двосторонніх угод та вступу до різних регіональних та спеціалізованих організацій. Зокрема: липень 1990 р. – Болгарія отримала статус спеціально запрошеної до Парламентської Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ). Травень 1992 р. – Болгарію прийняли до Ради Європи (РЄ). Лютий 1994 р. – приєднання до програми НАТО «Партнерство задля миру». 31 лютого 1995 р. – асоційований член ЄС; 16 грудня 1995 р. подала заявку на вступ до ЄС. Грудень 1999 р. – одержала запрошення розпочати переговори про приєднання до ЄС. У листопаді 2002 р. набула членства у НАТО. Квітень 2005 р. – Європейський Парламент (ЄП) проголосував за вступ Болгарії до ЄС у січні 2007 р. [2].

Шлях Болгарії до євроінтеграції став можливим в результаті виконання низки зобов'язань, зокрема таких як: гармонізація національного законодавства із європейським; реформування системи правосуддя; посилення боротьби з корупцією та організованою злочинністю; сприяння політиці розширення ЄС за рахунок країн Західних Балкан; приєднання до енергетичних стандартів ЄС; включення підрозділів болгарської армії до складу Європейських сил швидкого реагування.

Членство Болгарії в ЄС покращило безмитний доступ до ринків співдружності, свободу пересування громадян в межах єдиної Європи, отримання фінансової та технічної допомоги від офіційних структур ЄС, стимулювання конкуренції, упорядкування та модернізацію системи держзамовлень і тендерів, встановленню чітких вимог до прозорості публічного витрачання коштів, стан національної безпеки Болгарії шляхом вступу до НАТО [2].

Проблемними питаннями приєднання Болгарії до ЄС можна вважати наступні: підняття цін для населення на електроенергію, тобто приєднання Болгарії до провадження кліматичної політики було завчасним і не відповідало можливостям країни; політична нестабільність на тлі енергетичної політики, що заважає завершенню реформування судово-правоохоронних органів; відсутність адекватних дій з боку суспільства та влади в протидії корупції; незабезпеченість повного контролю з боку органів ЄС за проявами корупції в органах державної влади; виникнення додаткових зобов'язань, пов'язаних з необхідністю залучення додаткових ресурсів для протидії нелегальній міграції до інших країн ЄС.

Після набуття членства в ЄС Болгарія повинна виконати ще деякі вимоги та звітувати Європейській Комісії для отримання від неї оцінки їх виконання по таким напрямкам: 1. Прийняти зміни до Конституції, знявши будь-яку двозначність щодо незалежності та підзвітності судової системи. 2. Забезпечити більш прозорий та ефективний судовий процес, прийнявши та втіливши нову судову систему та новий кодекс цивільних процедур. 3. Продовжити реформу судової системи для розширення професіоналізму, підзвітності та ефективності. 4. Зробити звіт про професійні неурядові розслідування заяв про корупцію на вищому рівні. 5. Вжити подальших заходів для попередження та боротьби з корупцією, зокрема на кордонах та в місцевому самоврядуванні. 6. Втілити стратегію, спрямовану на боротьбу із організованою злочинністю із акцентом на тяжких злочинах, відмиванні грошей, а також систематичною конфіскацією майна злочинців [1].

Таким чином, аналіз практики європейської інтеграції Болгарії представляє важливе значення для розробки і реалізації стратегії зовнішньої та внутрішньої політики України, дає змогу

виокремити ключові аспекти, які є актуальними для України з огляду на її євроінтеграційну політику, виокремити важливі фактори, що забезпечують успішну інтеграцію з ЄС.

На сьогодні необхідним для України є вивчення досвіду Болгарії щодо її участі у спільних європейських проектах у сфері оборони та безпеки, а також моніторингу та реагуванні органів ЄС на прояви корупції в державних органах.

Список використаних джерел:

1. Георгі Карасімеонов. Досвід Болгарії як члена НАТО та ЄС (що може використати Україна?) [Електронний ресурс] : Аналітичні матеріали – Європейський простір // Георгі Карасімеонов. Режим доступу: <http://www.uk.x-pdf.ru/5yuridicheskie/1315549-1-zmist-peredmov>

2. Т.В. Черненко. Досвід євроінтеграції Болгарії [Електронний ресурс] : Відділ глобалістики та безпекових стратегій Національного інституту стратегічних досліджень // Т.В. Черненко. Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1412/>

3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс] : Міжнародний документ від 27 чер. 2014 р., Ратифікація ВРУ від 16 вер. 2014 р №.984_011. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

Курсант1 курсу, ВСФП НАВС

Бондарчук Анастасія

РОЗУМІННЯ В. КОПЕЙЧИКОВИМ ТА ІНШИМИ НАУКОВЦЯМИ МЕХАНІЗМУ І АПАРАТУ ДЕРЖАВИ

До механізму функціонування держави належить все те, що пов'язано з внутрішньодержавним управлінням та самоуправлінням. Першочергове значення у механізмі функціонування держави надано праву. За такого підходу до механізму держави повніше відображаються державні явища та важелі стійкого функціонування держави, але на думку більшості українських науковців, згідно зі структурно-функціональним підходом, поняття "механізм держави" передбачає винятково систему державних організацій. Їх залежно від основного призначення поділяють на:

- державний апарат, що є системою державних органів (законодавчі, виконавчі, судові, контрольно-наглядові), наділених державно-владними повноваженнями для реалізації завдань і функцій держави;

- державні підприємства та установи, які під керівництвом державних органів практично здійснюють завдання і функції держави у сфері виробничої (економічної) діяльності, безпосередньо пов'язаної зі створенням матеріальних благ (підприємства), або діяльності, пов'язаної зі створенням нематеріальних цінностей (установи, соціальна та духовна сфери).

Такий підхід до визначення понять "механізм держави" та "апарат держави" був обґрунтований у теорії, запропонований В. Копейчиковим ще в 60-х роках ХХ ст. З його погляду, існує два, хоча й пов'язаних між собою, але різних і самостійних поняття: поняття "механізм держави" як сукупність всіх державних організацій і поняття "державний апарат", що об'єднує лише державні органи. Зберігаючи первісне, розроблене В. Копейчиковим, розуміння механізму держави, його учні С. Гусарев, Р. Калюжний та О. Тихомиров вважають, що в умовах плюралізму сучасних теорій держави (соціальної, правової, демократичної, національної та ін.) саме цей підхід уможливило комплексне дослідження структури держави і відповідно її функцій та видів державної діяльності, не обмежуючись лише сферами політики та управління. Особливого значення підхід набуває при дослідженні структури, функцій держави та державної діяльності в умовах плюралістичного підходу до вивчення сучасної держави в Україні, яка за Конституцією є суверенною, незалежною демократичною, соціальною і правовою. Це означає, що жодна сучасна теорія держави не може охопити усіх властивостей української державності і для її дослідження потрібно використовувати методологічний потенціал різноманітних теорій держави. Цей підхід, на думку науковців, значно перспективніший, тому що дає змогу: